

Núm. 88 març 2007

SUMARI

- Propera publicació de “Societat Catalana 2007”.
- La Revista Catalana de Sociologia serà electrònica.
- Concessió del Premi del XI Concurs de Joves Sociòlegs.
- IX Congrés Espanyol de Sociologia
- Proper Congrés Català de Sociologia.
- Espai d'Opinió: *La infància, un futur a protegir*. Pilar Malla.

Coordinació: Eulàlia Solé

Secretaria: Montse Camps

Associació Catalana de Sociologia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

M. Aurèlia Capmany, 14, 08001 Barcelona

Tels. 93 3248581

Fax: 93 270 11 80

Correu electrònic: acs@iec.cat

Web: En procés d'actualització

Propera publicació de “Societat Catalana 2007”

Al Butlletí n° 85, de setembre de 2006, s'anunciava la preparació d'una nova publicació, la qual tenia com objectiu reflexionar sobre el desenvolupament de la societat catalana actual. S'avançaven els continguts i el nom dels coordinadors de cada àrea, així com el títol de la publicació: “Societat Catalana 2006”.

Per al proper més de maig està prevista la seva aparició, si bé amb el títol de “Societat Catalana 2007”. Es farà una presentació oberta a tot el públic atès que es podrà comprar a les llibreries, tot i que els socis i sòcies de l'ACS la rebran gratuïtament.

La Revista Catalana de Sociologia serà electrònica

El número 21 de la Revista Catalana de Sociologia està en premsa, i serà l'últim que es publicarà en paper. El proper tindrà format electrònic i estarà ubicat a la web de l'IEC, a l'apartat de Revistes en línia, i amb un link des de la web de l'ACS.

Tot seguint la normativa de la Direcció General de Recerca de la Generalitat sobre les publicacions digitals, es pretén que tingui un format dinàmic que aprofiti les potencialitats que ofereix aquest mitjà. També es tindrà en compte que no es perdi la categoria C obtinguda a la classificació de revistes científiques del CARHUS.

Per tal d'assegurar el seu caràcter científic, la Revista constarà dels següents apartats:

- Secció d'articles científics.
- Secció dedicada a la Sociologia realitzada des d'espais professionals.
- Secció per a articles de joves sociòlegs.

Per a la seva confecció es comptarà amb tres figures:

- a) Consell de Redacció: format per persones de la Junta i algun soci o sòcia.
- b) Consell Assessor: constituït per sociòlegs/gues de l'àmbit acadèmic o professional, amb una àmplia diversitat institucional i geogràfica
- c) Avaluadors: (anònims, tot i que es podran fer públics *a posteriori*). Existirà un sistema de revisors independents dels articles abans de la seva publicació. Els avaluadors estaran constituïts per un conjunt de persones més ampli que el Consell Assessor.

Concessió del Premi del XI Concurs de Joves Sociòlegs

Aquest any s'ha convocat el XI Concurs de Joves Sociòlegs, el qual té com objectiu promoure la investigació sociològica entre els joves investigadors i investigadores així com contribuir a l'estímul i desenvolupament del treball de recerca en Ciències Socials a Catalunya. En aquesta edició s'han presentat quatre treballs:

“Els efectes del fet migratori en l'estructura social de la Regió Metropolitana de Barcelona”. Autor: Anònim.

“La incorporació d'Internet en processos de participació ciutadana en la presa de decisions públiques”. Autora: Cèlia Colombo Villarrasa.

“Els fluxos interlingüístics d'una societat migratòria: el cas andorrà”. Autor: Natxo Sorolla Vidal.

“L'absència als exàmens de primer curs a la Universitat de València. El cas dels no presentats”. Autora: Alicia Villar Aguilés.

Tots quatre treballs han fet aportacions interessants. La ponència formada per tres membres designats per la Junta de la Associació Catalana de Sociologia ha decidit concedir un premi i un accèssit, els quals es faran públics i es lliuraran a la seu de l'IEC el dia 24 d'abril de 2007.

Des de l'ACS agraïm l'esforç de tots quatre investigadors per preparar els seus treballs i presentar-los al Concurs.

IX Congrés Espanyol de Sociologia

A recordar que el 9è Congrés Espanyol de Sociologia tindrà lloc a Barcelona els dies 13, 14 i 15 de setembre de 2007. Les seues que l'acolliran seran la nova Facultat de Geografia i Història de la UB i el paranimf també de la UB. L'organització corre a càrrec de l'ACS conjuntament amb les universitats catalanes.

Més informació es pot trobar a la web: www.fes-web.org/congreso07 i a l'e-mail: congreso@fes-web.org

Proper Congrés Català de Sociologia

El 5è Congrés Català de Sociologia ja té dates. Se celebrarà a Barcelona els dies 17, 18 i 19 d'abril de 2009, i la organització anirà a càrrec de l'ACS amb el suport de les universitats catalanes.

Sota el lema, *Immigració estrangera i estructura social a Catalunya*, les sessions dels dies 17 i 19, divendres i diumenge respectivament, tindran lloc al recinte de l'IEC-ACS, a Barcelona ciutat, mentre que les del dissabte 18 es realitzaran a la UAB, a Bellaterra.

Espai d'opinió

Es poden oferir articles per ser publicats, així com enviar rèpliques curtes a la manera de *Cartes dels lectors*. En ambdós casos, dirigir-vos a Eulàlia Solé a l'adreça de la secretaria de l'ACS: Montse Camps acs@iecat.net

Pilar Malla

La infància, un futur a protegir

Els qui l'objecte de la nostra professió són les persones, sigui des de l'estudi dels grups i moviments socials o des de l'atenció directa, sabem molt bé el valor de la paraula prevenció. Quantes vegades hem de dir que això o allò no hauria passat si... Però malauradament, *la tasca de prevenció és pràcticament absent en molts àmbits de la nostra societat*. Un problema més greu quan parlem de la infància. És una etapa formativa clau i alhora és el futur de la nostra societat: són les persones que en el futur prendran decisions. I són les persones que demà hauran de defensar també els drets dels infants.

Fa dos anys em van encarregar la tasca de defensar els drets dels ciutadans com a Síndica de Greuges de Barcelona. Una part important d'aquesta responsabilitat és estudiar i resoldre les queixes que presenten els ciutadans sobre l'actuació de l'Ajuntament de Barcelona o dels organismes que en depenen. Però també hem volgut fer algunes aportacions d'un abast més ampli. Són estudis monogràfics que sobretot el que pretenen és alertar sobre les mancances i fer propostes per prevenir els problemes greus que perjudiquen els ciutadans. *El darrer estudi presentat tracta de la infància en risc*, precisament perquè crec que és un dels temes on la prevenció pot tenir més bons resultats, i on la manca de prevenció pot resultar irreparable.

En general, avui en el treball social la prevenció és molt escassa. La limitació de recursos fa que es dediquin principalment a resoldre problemes immeditats, a tapar forats. Per exemple, hem pogut comprovar com a l'escola o en els serveis de salut es detecten casos de risc, però no sempre hi ha els mecanismes correctes per atendre'ls. I sovint, els professionals dels serveis socials no tenen al seu abast els recursos que els permetin atendre aquestes deteccions primerenques. Sovint, han d'esperar que la situació s'agreugi de tal manera que ja s'hagi d'intervenir amb mesures de xoc, com la retirada de la tutela.

A Barcelona hi ha aproximadament 230.000 menors d'edat. Per descomptat, no tots tenen el mateix grau de risc de caure en l'exclusió social, depenent sobretot del seu entorn social o familiar. Amb tot, val a considerar que es troben en situació de major vulnerabilitat uns 5.000 o 6.000 menors. Per tant, no parlem d'un problema residual.

Quan ja s'ha fet tard, sorgeixen els problemes que ens arriben en forma de queixa a la Síndica de Greuges. Dintre del volum anual de queixes, el seu nombre no és elevat ni estadísticament significatiu, però el seu contingut permet apuntar algunes de les realitats que ja s'han d'atendre en forma de problema.

Tenim el fet dramàtic dels nens maltractats, casos en els quals és evident que les accions preventives no han estat suficients. El problema de l'accés a l'habitatge també provoca que hi hagi infants que no trobin a casa seva l'entorn digne al que tenen dret. Un problema que se suma al de les desenes de nens que formen part dels nuclis de població nòmada que s'instal·la a la ciutat. A Barcelona també hi ha nadons i infants utilitzats per a la mendicitat. Els casos de desemparament més greus es donen en *adolescents i immigrants sense família*, joves immigrants arribats en situació irregular als quals no s'ofereix la tutela a la que està obligada l'Administració. També hi ha situacions a les quals no es dona prou suport, com la de les famílies monoparentals o les que tenen menors discapacitats.

La situació d'aquest col·lectiu i altres és una de les causes del miler llarg de joves infractors que són acusats cada any a la ciutat. Hem conegut situacions extremes de menors que s'escapen de centres de protecció i que no són buscats i, malauradament, això pot conduir a la delinqüència.

Què caldria fer?

D'una banda crec que no s'ha posat prou de relleu la influència directa que tenen aquestes situacions amb el procés que condueix a l'exclusió social. I fins i tot des d'un punt de vista de costos econòmics està poc estudiat. Només com exemple, *el cost d'una plaça d'un centre obert per a infants on es pot fer una tasca preventiva i educativa és deu vegades inferior al d'un centre residencial*, on s'han d'atendre els menors tutelats. Si es percebés clarament que una intervenció a temps, amb un treball global amb la família del menor, podria evitar una retirada de la tutela i l'internament en un centre residencial, potser seria més fàcil que es creessin els recursos necessaris. En canvi, actualment a Barcelona només hi ha 13 centres oberts, i tots són d'iniciativa privada amb diversos graus de suport econòmic de l'Administració.

També seria important canviar l'actual sistema gracieble de les prestacions social. És a dir, és necessari que l'accés a aquest tipus de serveis no estigui subjecte a la disponibilitat de recursos. Avui ja no toleraríem que un nen quedés sense escolaritzar per manca de places escolars. Però en canvi, serveis preventius com els centres de dia o els serveis d'atenció domiciliària no estan a disposició de tots aquells que els necessitarien, o no tenen els recursos suficients per fer la seva feina.

D'altra banda, en el moment en que els infants han estat apartats del seu nucli familiar, s'ha de fer també el treball necessari per facilitar la seva reintegració a la família. El nucli familiar de l'infant no pot quedar oblidat perquè ja tingui una "nova família" al centre residencial. Res millor per a qualsevol infant que el fet de que pugui créixer en el seu propi entorn familiar; però això demana atendre també a la família.

En general, no es planteja com a objectiu prioritari treballar la rehabilitació del nucli familiar. Aquest treball només es pot portar a terme des dels serveis socials d'atenció primària o des dels EAIA, però aquests equips no tenen capacitat operativa per fer-ho. I per aquests casos, també és evident que l'acolliment familiar, sigui temporal o definitiu, pot ser una bona solució. Però cal posar facilitats i donar-los a conèixer amb més insistència. ¿Algú recorda alguna campanya institucional en aquest sentit? És necessari donar a conèixer que convertir-se en família acollidora es pot fer sense grans dificultats i que també comporta moltes satisfaccions.

El que més em preocupa és que, a banda del seu abast, estem parlant de problemes que afecten als infants. Només per això, caldria duplicar els esforços per poder prevenir aquests problemes. Tothom, des de la seva disciplina, segur que té solucions i propostes per aportar.

Pilar Malla
Síndica de Greuges de Barcelona